

kvenserne af at lave større kommuner er, at mindre samfund får mindre indflydelse, får mindre mulighed for at sætte den politiske dagsorden og kan risikere at få en dårligere repræsentation i det politiske system.

Netop i den situation ville det være oplagt, ikke at staten gik ind og besluttede, hvor mange biblioteker og hvor mange skoler der skulle være i den enkelte kommune og i de enkelte landsbyer, men at den gav de mennesker, der bor i landdistrikter og landsbyer, nogle bedre demokratiske muligheder. Det kunne være ved, at man f.eks. sikrede, at lokalråd, landsråd havde høringsret; at de havde mulighed for at få sat ting på dagsordenen på et byrådsmøde; at de havde mulighed for at sige, at nogle beslutninger skulle udsættes, fordi de mente, at de havde så vidtrækkende betydning, at der var brug for en større borgerlig debat.

Ja, man kunne måske endda forestille sig, hvilket jo selvfølgelig ville være til besvær, at der var den mulighed, at man ikke sådan kunne nedlægge skoler, uden at beslutningen gik hen over et kommunalvalg, sådan at den kunne træffes i to på hinanden følgende byråd. En lang række initiativer kunne man tage, som ville sikre mennesker, der bor i landdistrikter og landsbyer, større demokratisk indflydelse, større mulighed for at udøve den magt, som de så har. Det har man valgt ikke at gøre.

I stedet for har man jo – og det er måske meget illustrativt – her i Folketinget vedtaget en lov, som sikrer, at den nødværgeforanstaltning, som man kunne ty til, hvis ens lokale blev lukket, nemlig at man kunne etablere en friskole, nu er blevet besværliggjort og udstyret med en ekstra forsinkelse. Og når man vedtager sådan en lov, vistnok på opfordring fra KL, er det jo, fordi kommuner rundt omkring vil have nogle bedre muligheder for at nedlægge skoler uden at risikere, at beslutningen undergraves efterfølgende.

Så for mig er der ingen tvivl om, at uanset hvad godt man siger om udviklingen i landdistrikterne, er der en tendens i retning af, at kommunale og andre kulturelle og undervisningsmæssige tilbud langsomt, men sikkert bliver fjernet fra landdistrikter og landsbyer.

Det andet element er så den erhvervs-mæssige centralisering. Det er jo markedskræfterne, som er de dominerende og afgørende i et samfund som det danske, og her er det jo helt indlysende sådan, at hvis man kigger på udviklingen inden for de erhverv, der tidligere har været dominerende i landdistrikterne og landsbyerne – land-

brug og for dens sags skyld også fiskeri – så er der jo i de sidste 20-30-40 år sket en ekstrem centralisering. Og det er jo den centralisering og udvikling, man må stille spørgsmål om hvorvidt man ønsker at ændre.

Der er det jo så Enhedslistens synspunkt – og i en vis udstrækning også de øvrige partier i oppositionens opfattelse – at når man nu faktisk bruger meget store beløb på årligt at understøtte landbruget, er det besynderligt, at vi ikke i stedet for bare at hælde disse midler ud, i virkeligheden sådan lidt tilfældigt, så bruger dem til at udvikle et landbrug i overensstemmelse med det, der er vores politiske målsætning og vores ønske.

Det skal forstås sådan, at vi, hvis vi faktisk har et ønske om at udvikle et landbrug, hvor dyrevelfærd står i centrum, hvor vi sikrer, at der er en lokal forarbejdning af de produkter, der kommer fra landbruget, faktisk mener det alvorligt, når vi siger, at vi ønsker at reducere transporttiden for levende dyr og så også omlægger vores støtte til landbruget sådan, at pengene går til at udvikle et landbrug, som fungerer i balance med natur og miljø, og som sikrer, at der er den maksimale lokale beskæftigelse både i landbrugsproduktionen og i den forarbejdning af produkterne, der sker.

KL 18.50

Det ville jo være fuldstændig oplagt at bruge midlerne primært til det formål, og det siger jeg på Enhedslistens vegne, for vi har sådan set ikke nogen fast beslutning om, at de midler, vi i dag tilfører landbruget, nødvendigvis skulle fjernes fra landbruget, vi siger bare, at pengene efter vores opfattelse burde bruges til at støtte en udvikling, som gavner den udvikling, vi gerne vil have i landdistrikterne.

Det interessante her er, at der jo, næsten ligegyldigt, hvilket område vi taler om, gives flere penge ud end nogen sinde. Jeg har sådan hørt en tre-fire gange i dag i forskellige samråd og alt muligt andet, at vi bruger flere penge end nogen sinde. Jeg har bare lyst til at sige, at jeg sådan set også har flere penge end nogen sinde. Så det, at man bruger flere penge end nogen sinde på et område, er jo ikke nødvendigvis udtryk for nogen egentlig prioritering.

Derimod er det udtryk for en prioritering, når man har valgt ikke at bruge 1,1 mia. kr. om året på landdistrikterne, men har valgt at bruge 638 mio. kr. de første 3 år, og så er argumentet, at man bruger pengene bagefter. Men som det jo meget klart fremgik af bl.a. den konservative